

Обґрунтування щодо створення загальнозоологічного заказника державного значення "Боровичівський"

Заплава р. Стир між селами Боровичи, Четвертня та Годомичи площею близько 600 га являє собою евтрофне болото багатого живлення, більша частина якого представлена ценозами купинних осок, очеретів, рогазів із куртинами чагарникових верб. Весною, як правило, ця територія підтоплюється і більша частина її (особливо в притерасній частині) залишається вологою протягом літа. Це слугує додатковим джерелом води для річки. Ця ділянка заплави досить різноманітна та мозаїчна – тут є ділянки низькотравних осоково-злакових та високотравних очеретяно-рогазових боліт, зарості чагарників.

На цій ділянці заплави досить різноманітна орнітофауна – серед найбільш звичайних видів можна відмітити лукових очеретянок (борсучків), очеретяних вівсянок, жовтих плісок, звичайних цвіркунів, синьошийок, сірих кропив'янок, бекасів, великих веретенників, травників тощо. В цьому районі гніздяться очеретяні та лугові луні (відповідно 5 та 6 пар), а також деркачі – вид, включений у категорію "Вразливий" на світовому та європейському рівнях, у Додаток I Директиви Ради Європи щодо охорони птахів і у Додаток II Бернської Конвенції. Практично кожен рік на цій ділянці заплави реєструється 10-20 самців цього виду.

Але найбільш важливим є те, що на цій території гніздяться прудкі очеретянки (*Acrocephalus paludicola*) – вид, який включено до другого видання Червоної книги України і внесено до європейського списку птахів, яким загрожує зникнення (Додаток I Директиви Ради Європи щодо охорони птахів). Він також включений до Додатку I Боннської конвенції та Додатку II Бернської Конвенції. На територію України припадає південна частина її гніздового ареалу. В Європі проводяться широкомасштабні роботи по вивченню сучасного стану цього виду, з'ясуванню головних факторів, що негативно впливають на його популяції, планується розробка заходів по врятуванню цієї очеретянки. На цій ділянці заплави реєструється 50-70 самців.

Значна частина цієї території використовується місцевими селянами як сінокоси. Необхідно підкреслити, що створення заказників в місцях мешкання прудких очеретянок не виключає (а, навіть, заохочує) такі традиційні види використання болотних угідь місцевим населенням, як сінокосіння та випас (але не перевипас) худоби. Категорично повинні бути заборонені такі види господарської діяльності, які можуть спричинити порушення гідрологічного режиму – як осушення, так і обводнення (підтоплення).

Згідно з міжнародними критеріями, біотопи, де гніздяться не менше ніж 10 особин прудкої очеретянки, відносяться до найвищого рангу – Категорії A1 (Території, що мають глобальне міжнародне значення для збереження птахів (GIBA) та забезпечують життєдіяльність птахів, які перебувають під загрозою зникнення – Globally threatened species). Тобто, цій ділянці заплави р. Стир, згідно з цими критеріями, необхідно надати природоохоронний статус, не нижчий ніж "заказник державного значення".

Загальнозоологічний заказник державного значення "Боровичівський"